

protest przeciwko likwidacji „etnologii” jako dyscypliny -PAN i PTL

Protest

Komitetu Nauk Etnologicznych PAN oraz Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego przeciwko likwidacji „etnologii” jako samodzielnej dyscypliny naukowej

Posted on: 22-10-2018

ul. Umultowska 89 D, 61-614 Poznań, Collegium Historicum UAM

Poznań, 22.10. 2018

Minister Jarosław Gowin

Wiceprezes Rady Ministrów

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Warszawa, ul. Wspólna 1/3

[1]

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

całe polskie środowisko nauk etnologicznych/antropologicznych reprezentowane przez **Komitet Nauk Etnologicznych PAN oraz Polskie Towarzystwo Ludoznawcze** wyraża **stanowczy protest** przeciwko likwidacji „etnologii” jako samodzielnej dyscypliny naukowej.

Składowisko to wspierają także **wszystkie** działające na naszych uniwersytetach **instytuty i katedry „etnologii i antropologii kulturowej”** (tj. na UW, UJ, UAM, UŁ, UMK, UŚ, UW, UG), **a także Instytut Archeologii i Etnologii PAN**. Świadczą o tym dezyderaty i uwagi, w tym nieoczekiwanego usunięcia „etnologii” z nowo listy zaakceptowanych dyscyplin wyrażone przez rady naukowe oraz dyrektorzy instytutów etnologii i antropologii kulturowej na UAM i UJ kierujące na ręce Pana Ministra oddzielne pisma w tej sprawie wraz z podzielanym przez nas merytorycznym uzasadnieniem.

Nasze stanowisko jest konsekwencją wprowadzenia nowej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin towarzyszącej tzw. Konstytucji dla Nauki, w której to **etnologia została arbitralnie włączona do zespołu „nauk o kulturze i religii”** i w ten sposób zniknęła jako samodzielna dyscyplina. W tym sztucznym zespole nauk etnologia połączona

została z kulturoznawstwem i religioznawstwem, a więc z dyscyplinami, których specyfika badawcza, narzędzia interpretacyjne oraz pola zainteresowań są z gruntu odmienne od naszej dyscypliny.

Pragniemy zwrócić uwagę na fakt, że jednym z istotnych punktów odniesienia nowej polskiej klasyfikacji nauk był system opracowany przez OECD. W ramach tego międzynarodowego podziału dyscyplin etnologia (wraz z antropologią) występuje jako autonomiczna dyscyplina badawcza zaliczona do obszaru nauk społecznych. Jest to niekwestionowany dowód międzynarodowego uznania samodzielności i odrębności naszej dyscypliny (nazywanej w jednych krajach etnologią, a w innych antropologią). Tymczasem nowa klasyfikacja MNiSW w drastyczny sposób odchodzi w tym punkcie od klasyfikacji OECD i doprowadza do faktycznej likwidacji „etnologii”.

Ta administracyjna decyzja, niewiele mająca wspólnego z rzeczywistością, ugruntowana w międzynarodowej tradycji i praktyce pozycji etnologii/antropologii w strukturze nauk, została przyjęta przez nasze środowisko z wielkim wzburzeniem i zaniepokojeniem o dalszy rozwój etnologii. Jednocześnie wzbudziła ona w nas gorzkie reminiscencje związane z analogiczną likwidacją etnologii (uznanej za naukę „burżuazyjną”) w epoce stalinowskiej, kiedy to nasza dyscyplina, w myśli marksistowskiej doktryny, została arbitralnie wyznaczona w obrębie „historii kultury materialnej”.

Tymczasem etnologia/antropologia stanowi zarówno w Polsce, jak i na świecie jedną z podstawowych nauk społeczno-humanistycznych, której współczesny profil uformowany został przez naszego wybitnego rodaka – Bronisława Malinowskiego. Etnologia, sięgająca swymi tradycjami XIX w., w latach II RP obecna była na wszystkich polskich uniwersytetach już od 1919 r., gdy uważana była za dyscyplinę szczególnie ważną dla umocnienia tożsamości narodowej oraz ochrony kulturowego dziedzictwa naszego kraju.

Współcześnie etnologia polska zyskuje coraz większe uznanie na arenie międzynarodowej, widać to chociażby w ważnych programach europejskich oraz podejmujących ważne, oryginalne badania na wszystkich kontynentach. Jednym z przejawów umacniania się pozycji polskiej etnologii na tle światowym jest ostatnia decyzja Międzynarodowej Unii Nauk Antropologicznych i Etnologicznych (IUAES) oraz Światowej Unii Antropologicznej (WAU), aby w 2019 r. zorganizować na uniwersytecie w Poznaniu kolejny światowy kongres (a pierwszy w Polsce) pod znaczącym hasłem „World Solidarities”. Bardzo przykrym paradoksem będzie przebieg tej wielkiej międzynarodowej imprezy w kraju, w którym etnologia/antropologia – jako dyscyplina o niekwestionowanej pozycji na świecie – została w rzeczywistości usunięta z listy oficjalnych dyscyplin.

Uważamy, że likwidacja „etnologii/antropologii” w Polsce jako samodzielnej dyscypliny naukowej znacznie utrudni dalszą współpracę międzynarodową i z pewnością oddali nasze środowisko od głównego nurtu tej bardzo dynamicznie rozwijającej się na świecie nauki, która podejmuje dziś ważne problemy współczesnych przemian o charakterze globalnym (takie jak migracje, kontakty międzykulturowe, problemy mniejszości, transformacje społeczno-kulturowe itp.). Spowoduje to w rezultacie efekt przeciwny do intencji stojących za wprowadzoną reformą, której celem jest zmniejszanie dystansu między naukami krajowymi a światowymi, co powinno sprzyjać wzrostowi jej kompatybilności z naukami europejskimi i globalnymi i tworzenie narzędzi do skutecznego przezwyciężania dotychczasowych barier. W tak wyznaczonym kierunku podąża dotychczas również polska etnologia/antropologia, jako dyscyplina dobrze rozpoznawalna i zwiastująca swój ciężyś gatunkowy na arenie międzynarodowej.

Kierując się zatem uzasadnioną obawą o dalszy rozwój „etnologii/antropologii” i jej pozycję międzynarodową, zwracamy się do Pana Ministra, wyposażeni w silny mandat całego środowiska polskich etnologów i antropologów, ze stanowczym postulatem, umieszczenia etnologii i antropologii w nowo przyjętej klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych jako samodzielnej dyscypliny naukowej. Taka nowelizacja będzie z jednej strony legitymizowała specyfikę i pozycję naszej dyscypliny, usytuowanej na pograniczu nauk społecznych i humanistycznych, z drugiej będzie bezpośrednio nawiązywała do klasyfikacji OECD, a więc do obecnie obowiązujących standardów międzynarodowych.

Przewodniczący Komitetu Nauk Etnologicznych PAN

Aleksander Posern-Zieliński

Członek-korespondent PAN i PAU

Prezes Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego

Prof. dr hab. Michał Buchowski

Stanowisko KNE i PTL popierają:

Dr hab. Maciej Ząbek prof. UW

**Dyrektor Instytutu Etnologii i Antropologii
Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego**

Dr hab. Anna Malewska-Szałygin

**Przewodnicząca Rady Naukowej Instytutu
Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Warszawskiego**

Dr hab. Dorota Rancew-Sikora, prof. UG

**Przewodnicząca Zarządu Sekcji Antropologii
Społecznej Polskiego Towarzystwa
Socjologicznego**

Prof. dr hab. Zofia Sokolewicz

**Emerytowany profesor zw. w Instytucie
Etnologii i Antropologii Kulturowej UW**

**Profesor zw. w Polsko-Japońskiej
Akademii Technik Komputerowych**

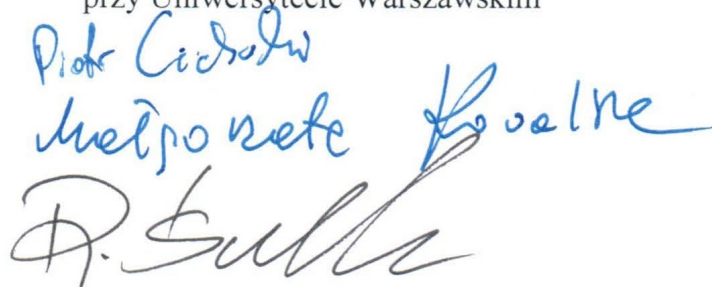
Stanowisko KNE i PTL popieraj? równie?:

z upoważnienia i w imieniu

Komisji Zakładowej

OZZ Inicjatywa Pracownicza

przy Uniwersytecie Warszawskim

[Pobierz protest Komitetu Nauk Etnologicznych PAN oraz Polskie Towarzystwo Ludoznawcze wyraża stanowczy protest przeciwko likwidacji „etnologii” jako samodzielnej dyscypliny naukowej - Plik pdf](#) [2]

Source URL: <https://www.etnologia.uw.edu.pl/en/node/5578>

Links

[1] https://www.etnologia.uw.edu.pl/sites/default/files/protest_do_ministerstwa_kne_ptl_ieiak_uw_pts_1.pdf-1.pdf

[2] https://www.etnologia.uw.edu.pl/sites/default/files/protest_do_ministerstwa_kne_ptl_ieiak_uw_pts_1.pdf-1_0.pdf